

PORUKKAOPPIA TEURASTAMOILLE -KOULUTUSHANKE

TOIVONIEMEN POROTEURASTAMO

Teksti Karoliina Majuri ja Kirsi Muuttoranta

Toivoniemen poroteurastamossa järjestetään teurastusopetusta Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa (SOGSAKK) poronhoitoa opiskeleville sekä oppisopimuksella opintojaan suorittaville. Toivoniemessä annetaan teurastusopetusta myös muiden oppilaitosten opiskelijoille.

- Meille on parin viikon päästä tulossa opiskelijoita niin Rovaniemeltä kuin Koutokeinosta, kertoo opettaja Leena Magga.
- Tiloja vuokrataan myös poromiesten käyttöön, jolloin voidaan sopia työssäoppimisopinnoilla toteutetusta oppilastyöstä. Tällöin poromiehillä on mahdollisuus saada opiskelija avuksi teurastyöhön työssä oppimaan, Magga jatkaa.

Miten opitaan hyväksi teurastajaksi?

Leena Maggan teurastusopetuksen kokemuksella ovat suolistaminen ja päännirrotus työvaiheita, joissa

(Yläkuva) Toivoniemen teurastamo. Kuva Nilla Angeli.
(Alakuva) Toivoniemen teurastamo toimii kahdessa tasossa, likainen puoli alhaalla ja puhdas puoli ylhäällä. Teurastamoon on tulossa pieniä muutoksia pintaremontteineen, linjaston pysyessä edelleen kuvan mukaisena. Kuva Karoliina Majuri. Käsilaitte pintapuhtauksien sähköiseen seurantaan. Kuva Nilla Angeli.

tarvitaan eniten ohjausta. Niissä monet eri pienet työvaiheet unohtuvat, jos opiskelija ei pääse toistuvasti harjoittelemaan.

- Kaikki lähtee siisteydestä, se on teurastuksen A ja O! Puhtauden ja työturvallisuuden – niin oman, työparien kuin porojenkin – huomioiminen ovat hyvän teurastajan toimintatapoja. Joskus opiskelijasta voi tuntua tärkeimmältä oppia nopeasti kaikki teurastuksen työvaiheet, mutta se ei saa tapahtua puhtaana työnjäljen ja toisten huomioon ottamisen kustannuksella.

Hyviä käytäntöjä Toivoniemessä

- Meillä Toivoniemen teurastamolla erityisen hyvä ja toimiva ratkaisu on ollut sähköisen omavalvontalaitteiston käyttöönotto, kertoo SOGSAKKin Nilla Angeli.

- Laitteisto mittaa automaattisesti kaikkien tilojen: teurastamon, leikkaamon, kylmiön ja pakastimien lämpötilat. Muutoksista tulee ilmoitus puhelimeen ja sähköpostiin, jolloin esimerkiksi vikatilanteisiin voidaan reagoida nopeasti. Erillisillä käsilaitteilla voidaan lisäksi seurata pintojen puhtauksia manuaalisesti laitteen tallentaessa tiedot sähköiseen järjestelmään. Sähköinen omavalvonta automatisoi, valvoo, tallentaa ja kerää tiedon yhteen tietokantaan.

Töihin teurastamolle tarvitaan:

- Negatiivinen salmonellatestitulok. Salmonellatesti tulee uusina matkustettaessa pohjoismaiden ulkopuolella yli neljä päivää tai epäiltäessä tartuntaa itsellä tai perheenjäsenillä.

- Hygieniapassi. Teurastuslinjalla työskentelevien tulee osata elintarvikehygienian perusasiat. Myös ulko- ja sisätilojen nivelvaiheessa työskentelevillä, kuitenkin oleellisesti lihan laatuun vaikuttavilla tainuttajilla tulee olla hygieniapassi. Taljoja käsittelevät eivät tarvitse hygieniapassia.

TEURASTAJAN PERUSHYGIENIAN MUISTILISTA

- ei sormuksia, lävistyksiä, kelloja, kynsilakkaa tai laastareita, nuuskaa tai tupakkaa
- käsien ihon tulee olla terve eikä iholla saa olla märkiviä haavoja
- pienet haavat suojataan vedenpitävällä laastarilla tai siteellä ja peitetään kumihanskalla
- käsien huolellinen pesu töihin tullessa, taukojen jälkeen, niistämisen tai aivastamisen jälkeen, tarvittaessa työn aikana jne., kertakäyttöhanskojen käyttö suositeltavaa
- pitkille hiuksille hiussuojat
- hiuksien ja kasvojen koskettelua sekä yskimistä, aivastelua ja niistämistä tulee välttää
- kännykät eivät kuulu puhtaisiin työtiloihin, ne on vähintään peitettävä esimerkiksi puhtailla minigrip-pusseilla
- työvaatteiden tulee peittää omat vaatteet kokonaisuudessaan ja niiden, sekä jalkineiden ja kypärien tulee olla puhtaat
- työvaatteissa ei saa mennä takutiloihin
- jokaisen työntekijän tulee perehtyä teurastamon omavalvontasuunnitelmaan

vät eivät tarvitse hygieniapassia.

- Lopetuskelpoisuus-todistus. Tainnutukseen osallistuvilta ja verenlaskijalta vaaditaan lopetusasetuksen mukainen kelpoisuustodistus osaamisesta.

- 18 vuoden ikä. Ammattimaisten poroteurastajien tulee olla täysi-ikäisiä.

- Osaaminen. Ammattimaisessa teurastuksessa eläinsuojeluasetus edellyttää täysi-ikäisyyden lisäksi harjaantuneisuutta tai teurastukseen oppineisuutta. Tämän osaamisen voi saavuttaa teurastuskurssilla Toivoniemessä. Kurssin voi suorittaa osana opintoja tai Porukkaoppi-hankkeen tarjoamalla teurastuskurssilla syksyllä 2018. Tervetuloa porukkaan oppimaan!

Tiedätkö?

- Puukkokoteloita ei tule käyttää teurastamolla hygieniarikin takia

- Taljan poistamisen jälkeen alkaa puhdas puoli. Likaiselta puolelta ei siirrytä puhtaalle puolelle ilman vaatteiden vaihtoa

- Puhtaalla puolella ruhoa tulisi liikutella ruhokou-

kulla ja sen käsin koskettelua tulee välttää

- Ruhot eivät saa koskea toisiinsa eivätkä pintoihin, kuten seiniin, oviin jne.
- Ruhoja ei saa pestä vedellä, eikä teurastamossa saa suorittaa pesua teurastuksen ollessa käynnissä roiskevesien estämiseksi

TOIVONIEMEN POROTEURASTAMO

Sijainti: Inarin Toivoniemi,
20 km Inarin taajamasta Kaamaseen

Omistus: Saamelaisalueen koulutuskeskus

Kapasiteetti: 1 000–4 000 poroa/vuosi.
Lisäksi jonkin verran hirviä ja karhuja.

Muuta: Teurastamon yhteydessä lihanleikkaamo ja -jalostamo sekä nahan muokkaamo

PORUKKAOPPI

Porotalouden porukalle lisäoppia -koulutuksen kehittämishanke

Toiminta-aika: 1.5.2017–31.5.2019

Päätoteuttaja: Lapin AMK,
projektipäällikkö Kirsi Muuttoranta ja
projektisuunnittelija Karoliina Majuri

Osatoteuttajat: Saamelaisalueen koulutuskeskus /
Janne Näkkäläjärvi ja Nilla Angeli
sekä Paliskuntain yhdistys /Kari Henttunen ja Matti Särkelä

Rahoitus: Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Porukkaoppi: Kehittää porotalouden koulutusta;
työkaluja osaamisen arviointiin, lisää koulutussisältöjä ja -materiaaleja sekä koulutustarjontaa, tehostaa poronhoitajien osaamista ja ammattitaitoa, tekee poroteurastamoauditoinnit ja toteuttaa porukkaoppi koulutuskokeilut.

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sämi oahpahusguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'mvuud' škoou'l'jemkөөskös

Menesjärventie 4
99870 Inari
040 723 7309,
www.sogsakk.fi

LAPIN AMK⁷
Lapland University of Applied Sciences

ALPEN OPTICS

GREAT BUY WINNER
Outdoor Life
GEAR TEST

**Alpen Optics
Shasta Ridge 10x42**
Hopeapäälysteiset prismat + BAK4-optiikka
+ PXATM-päällyste + Vesitiivis ja tyypitöyrytetty
409,00 €

KELLO- JA KORUKAMARI

IVALO * KITTILÄ * SODANKYLÄ www.kellojakorukamari.fi

